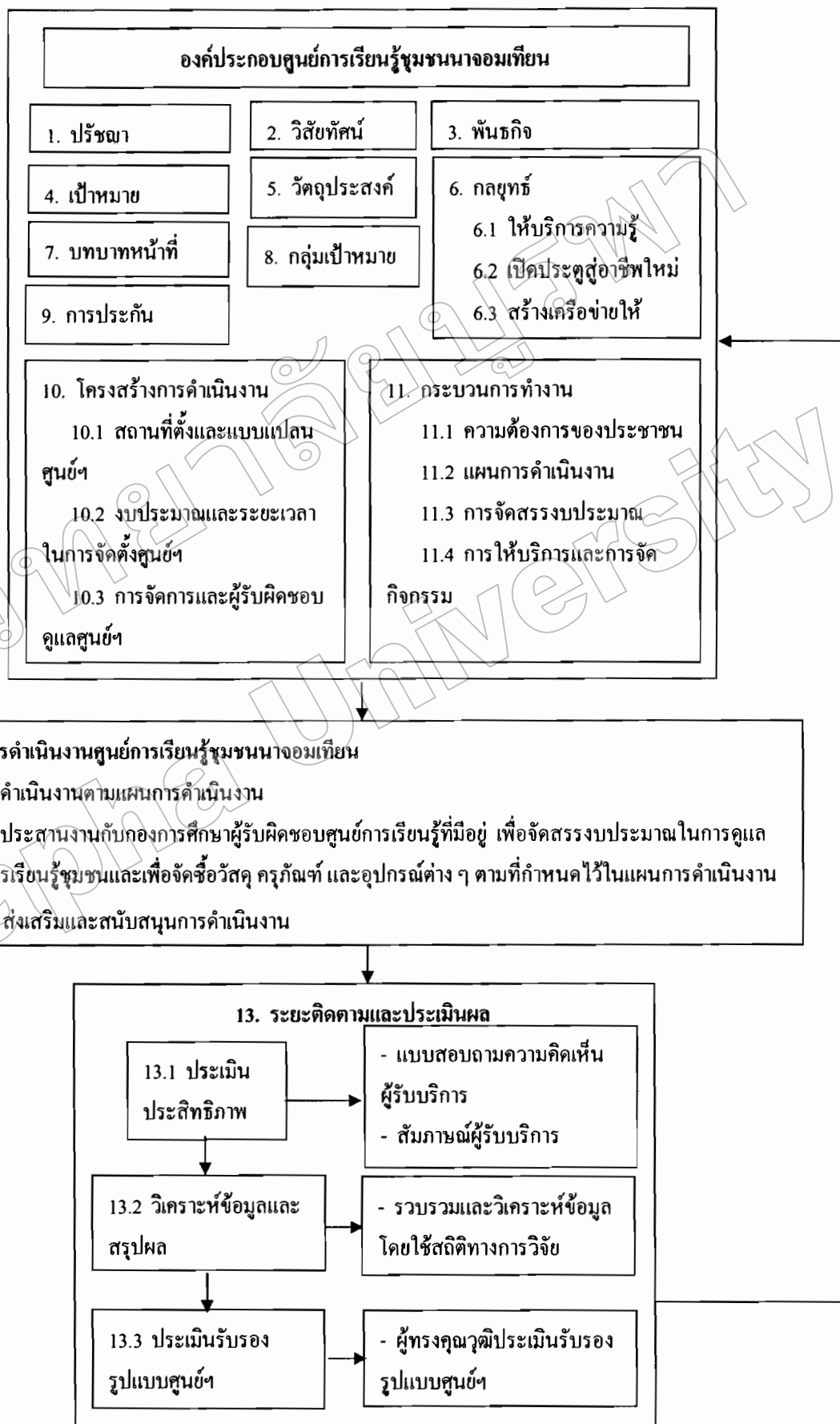

บทที่ 5

รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

การพัฒนา รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เป็นแนวทางในการพัฒนา ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเตรียมการวิจัย ระยะดำเนินการวิจัย และระยะติดตามและประเมินผล โดยรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนที่พัฒนาขึ้นนั้นมาจากการมีส่วนร่วมนำเสนอและแสดงความคิดเห็นของตัวแทนประชาชนชุมชนนาจอมเทียนและตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในชุมชนนาจอมเทียนและผ่านการวิพากษ์และเสนอแนะ โดยวิธีการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ตัวแทนชุมชนนาจอมเทียนจำนวน 9 ท่าน รวม 19 ท่าน จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนตามข้อเสนอแนะ นำรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนไปใช้สร้างศูนย์ฯ ดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน ประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนและประเมินรับรองรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านเป็นขั้นตอนสุดท้าย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนจึงเป็นแหล่งที่เป็นศูนย์กลางในการให้บริการความรู้ การจัดการเรียนรู้ การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิชาการ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชนนาจอมเทียนที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของคนในชุมชนนาจอมเทียนอย่างแท้จริง

ภาพที่ 15 แสดงรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนัจอมเทียน

รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ปรัชญา

เปิดโอกาสทางการศึกษา พัฒนาอาชีพ

2. วิสัยทัศน์

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนเป็นแหล่งสร้างความรู้ สร้างงาน สร้างรายได้ ขยายโอกาสทางการศึกษา ให้แก่ประชาชนชุมชนนาจอมเทียน ภายในปี พ.ศ. 2553 - 2562

3. พันธกิจ

- 3.1 ส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการของชุมชน
- 3.2 ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ เพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ให้ชุมชน
- 3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายชุมชน ให้มีการแลกเปลี่ยนทักษะ

ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือ และสื่อต่าง ๆ ระหว่างชุมชน

4. เป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

ด้านปริมาณ

1. ส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน ซึ่งความรู้นั้นจะต้องสนองต่อความต้องการและศักยภาพของประชาชนในชุมชน ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับทักษะอาชีพ เช่น การทำผ้าบาติก การนวดแผนไทย การทำขนม และการทำดอกไม้จันทน์ ความรู้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศในชีวิตประจำวัน เช่น ภาษาอังกฤษ เนื่องจากชุมชนนาจอมเทียนมีชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก การสื่อสารจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษประชาชนในชุมชนควรมีความรู้ภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

2. ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ โดยให้ประชาชนในชุมชนมีอาชีพเสริมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวเพิ่มขึ้นอย่างน้อยหนึ่งอาชีพ และมีรายได้เพิ่มขึ้น 1,000 - 2,000 บาทต่อเดือน

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่าย ได้แก่ 1) โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลนาจอมเทียน จำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนเทคนิคพณิชยการสัตหีบ โรงเรียนสัตหีบวิทยาคม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี 2) กลุ่มแม่บ้านเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ใกล้เคียง จำนวน 2 แห่ง คือ กลุ่มแม่บ้านเทศบาลตำบลบางเสร่ และกลุ่มแม่บ้าน อบต.นาจอมเทียน 3) หน่วยงานอื่น ๆ ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม/ โครงการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

ด้านคุณภาพ

1. เป็นแหล่งให้บริการความรู้ โดยเป็นแหล่งที่นำความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้กับประชาชนในชุมชน ซึ่งความรู้ที่นำมาถ่ายทอดนั้นจะต้องสนองต่อความต้องการและศักยภาพของ

คนในชุมชน

2. ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ เป็นการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยจะต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถในการวางแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งด้วยตนเองและกระบวนการกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันแล้วนำไปตัดสินใจสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ควรมีการบริหารจัดการแบบองค์รวมนบูรณาการปัจจัยต่าง ๆ ให้เป็นหนึ่งเดียว สามารถเกื้อหนุนซึ่งกันและกันได้ เช่น ทุนทางสังคม ทรัพยากรต่าง ๆ ความรู้ความสามารถ เป็นต้น เพื่อการพัฒนาอาชีพที่ยั่งยืนสืบไป

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่าย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจของกลุ่มคนหรือองค์กร โดยมีความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนที่ต่างก็มีความเป็นอิสระไม่สนับสนุนการคบค้าสมาคมแบบพึ่งพิง และสร้างระบบติดต่อเผยแพร่ข่าวสารสองทาง ไม่สนับสนุนการเผยแพร่ข่าวสารทางเดียว เพื่อประโยชน์ในด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือ และสื่อ ช่วยลดการทำงานและการใช้ทรัพยากรที่ซ้ำซ้อน ช่วยให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้น นำไปสู่การทำงานร่วมกัน เพื่อประโยชน์ของทุกฝ่าย ช่วยให้ความต้องการของประชาชนได้รับการสนองจากรัฐ ช่วยชี้ให้เห็นปัญหาและประเด็นการพัฒนาที่ซับซ้อนและท่วมท้นในหมู่บ้าน ช่วยเชื่อมหน่วยงานวิชาการและแหล่งทุนกับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ และทำให้คนและองค์กรได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ได้รับกำลังใจ การจูงใจ และการยอมรับ

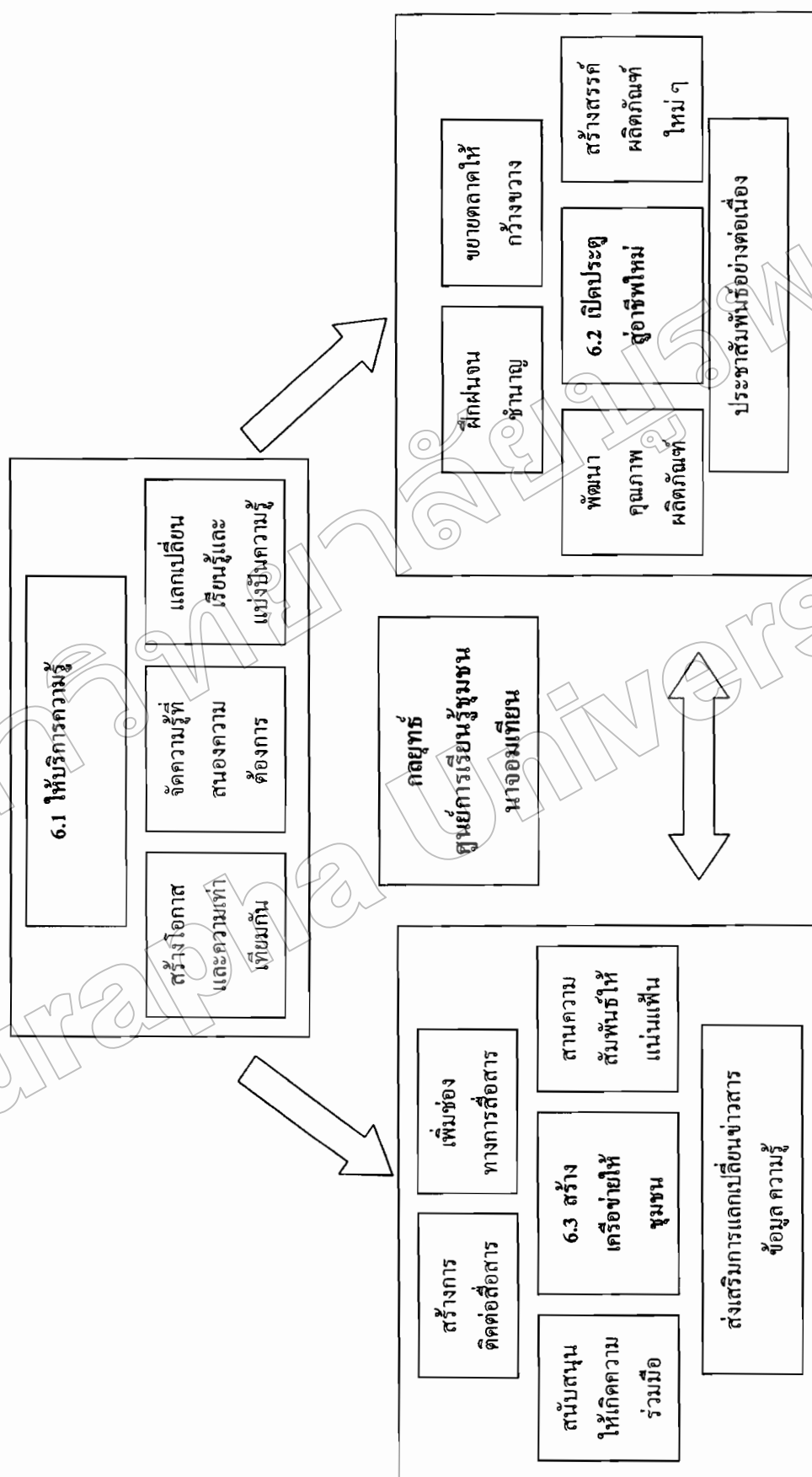
5. วัตถุประสงค์การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

1. เพื่อให้บริการความรู้ การจัดการเรียนรู้ การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิชาการ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชนนาจอมเทียนที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของคนในชุมชน

2. เพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน ให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งในด้านการสร้างงานสร้างอาชีพ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในชุมชน

3. เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชน โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือ และสื่อต่าง ๆ ระหว่างชุมชน

6. กลยุทธ์ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

ภาพที่ 16 แสดงกลของยุทธศาสตร์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

ให้บริการความรู้

จากวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนในข้อที่ 1 คือ เพื่อให้
บริการความรู้ การจัดการเรียนรู้ การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิทยาการ ตลอดจน
ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน
ที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของคนในชุมชนนั้นสามารถสรุป
วิธีดำเนินการ เครื่องมือ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่นำมากำหนดกลยุทธ์เพื่อใช้ในการให้บริการ
ความรู้ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 11 แสดงวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เครื่องมือและหลักการแนวคิด ทฤษฎีที่นำมากำหนดกลยุทธ์เพื่อใช้ในการให้บริการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ	หลักการ แนวคิด ทฤษฎี
- เพื่อให้บริการความรู้ การจัดการเรียนรู้ การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิชาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชนนาจอมเทียนที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของคนในชุมชน	- สร้างโอกาส (Opportunity) และความเท่าเทียมกัน(Equity) ของประชาชนในชุมชน โดยทุกคนที่มีความสนใจจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรม/ โครงการในศูนย์ฯ เช่นร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล ใช้วิธีการดังนี้ 1. การทำประชาคม 2. การประชุม 3. การสนทนาแบบไม่เป็นทางการ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการและการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนในการร่วมเรียนรู้ร่วมกันกิจกรรม/ โครงการที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนจัดขึ้น - จัดความรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ โดยสอบถามความต้องการจากประชาชนถึงสิ่งที่ประชาชนต้องการการเรียนรู้ - แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ โดยอาศัยประชาชนหรือบุคคลในชุมชนผู้ซึ่งมีความรู้ ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ มาร่วมพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ร่วมกิจกรรมประชุม สัมมนาด้วยกัน โดยผลที่ตามมาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือ ทุกคนจะมีโอกาสได้แสดงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่ ตลอดจนได้รับความรู้ และประสบการณ์จากบุคคลอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเอง	- แบบบันทึกข้อมูล - ระบบบันทึกข้อมูล - ระบบตอบถาม - เครื่องบันทึกเสียง - แบบสอบถามความต้องการของประชาชนในชุมชน - แบบบันทึกข้อมูล - เครื่องบันทึกเสียง	- หลักการมีส่วนร่วม การให้โอกาสและความเท่าเทียมกันทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ - หลักการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980) ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล - แนวคิดธรรมชาติของการเรียนรู้ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ความต้องการของผู้เรียน 2) สิ่งเร้าที่สนใจ 3) การตอบสนอง 4) การได้รับรางวัล (มาลินี จุฑะรพ, 2537) - หลักการเรียนรู้โดยการรับรู้ (Perceptual Learning) เป็นการเรียนรู้โดยการรับรู้ในสิ่งเร้าและประสบการณ์ (มาลินี จุฑะรพ, 2537) - แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดการเพิ่มพูนในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและความสามารถทางทักษะทั้งปริมภาพและคุณภาพ (ประติมนันท์ อุปรัมย์, 2540)

สรุปจากตารางที่ 11 พบว่าวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน ในข้อที่ 1 คือ เพื่อให้บริการความรู้ การจัดการเรียนรู้ การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิชาการ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชนนาจอมเทียนที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของคนในชุมชน ใช้วิธีดำเนินการดังนี้ 1) การสร้างโอกาส (Opportunity) และความเท่าเทียมกัน (Equity) ของประชาชนในชุมชนให้ทุกคนที่มีความสนใจจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานศูนย์ ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน ใช้วิธีการทำประชาคม, การประชุม, การสนทนาแบบไม่เป็นทางการ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการและเตรียมความพร้อมให้ประชาชนในการมีส่วนร่วมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน 2) การจัดความรู้ที่ต้องสนองต่อความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ โดยสอบถามความต้องการจากประชาชนถึงสิ่งที่ประชาชนต้องการเรียนรู้ 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์โดยอาศัยประชาชนหรือบุคคลในชุมชนผู้ซึ่งมีความรู้ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ มาร่วมพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ร่วมกิจกรรม ประชุม สัมมนาร่วมกัน โดยผลที่ตามมาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ ทุกคนจะมีโอกาสได้แสดงถึงความรู้ความสามารถประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่ ตลอดจนได้รับความรู้และประสบการณ์จากบุคคลอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเอง โดยใช้เครื่องมือต่อไปนี้ในการดำเนินการ 1) แบบบันทึกข้อมูล 2) ระเบียบวาระการประชุม 3) แบบสอบถาม 4) เครื่องบันทึกเสียง และใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ดังต่อไปนี้ ในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อใช้ในการให้บริการความรู้ 1) หลักการมีส่วนร่วม การให้โอกาสและความเท่าเทียมกันทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ 2) หลักการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ, การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ, การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์, การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 3) แนวคิดธรรมชาติของการเรียนรู้ ได้แก่ ความต้องการของผู้เรียน, สิ่งเร้าที่น่าสนใจ, การตอบสนอง, การได้รับรางวัล 4) หลักการเรียนรู้โดยการรับรู้ (Perceptual Learning) 5) แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดการเพิ่มพูนในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและความสามารถทางทักษะทั้งปริมาณและคุณภาพ ซึ่งวิธีดำเนินการ เครื่องมือ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาใช้แล้ว ส่งผลให้การให้บริการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนบรรลุวัตถุประสงค์ของศูนย์ที่กำหนดไว้

เปิดประตูสู่อาชีพใหม่

จากวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนในข้อที่ 2 คือ เพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน ให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งในด้านการสร้างงาน สร้างอาชีพ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนนั้น สามารถสรุปวิธีดำเนินการ เครื่องมือ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้กำหนดกลยุทธ์เพื่อการเปิดประตูสู่อาชีพใหม่ ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 12 แสดงวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เครื่องมือ และหลักการแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้กำหนดกลยุทธ์เพื่อการเปิดประตูอาชีพใหม่ของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

วัตถุประสงค์ของ	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและข้อมูลที่น่าสนใจ
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน			
- เพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน ให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งในด้านการสร้างงาน สร้างอาชีพ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในชุมชน	- ศึกษาเรียนรู้ โดยการเรียนรู้แบบปฏิบัติจริง ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการประกอบอาชีพนั้น ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการประกอบอาชีพนั้นได้เป็นอย่างดี เช่น การพัฒนาอาชีพทำผ้าบาติก ซึ่งมีขั้นตอนในการทอ การวาดลาย การลงพื้น การลงสี การต้ม ซัก จนได้เป็นผ้าบาติกที่สวยงาม ในแต่ละขั้นตอนจะต้องอาศัยประสบการณ์ในการทำ ซึ่งประสบการณ์นี้ก็จะช่วยให้จากการฝึกฝนการทำหลาย ๆ ครั้ง การลงมือปฏิบัติจริงทำให้เกิดเป็นความชำนาญและมีความชำนาญที่จะสามารถสร้างผลผลิตได้ - ศึกษาเรียนรู้ โดยเทคนิคการลงสี การต้ม และการซัก เพื่อสร้างสร้งงานผ้าบาติกที่มีคุณภาพ สามารถนำไปจำหน่ายเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนต่อไป - ขยายตลาดให้กว้างขวาง เพิ่มช่องทางการจำหน่าย หรือเพิ่มตลาดให้มากยิ่งขึ้น โดย 1. แลกเปลี่ยนการจำหน่ายสินค้าระหว่างชุมชน	- วัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกทักษะอาชีพ	- การเรียนรู้ของธอร์นไคค์ ได้แก่ กฎแห่งการฝึกหัด กล่าวคือ พฤติกรรมใดที่ได้มีโอกาสกระทำซ้ำ บ่อย ๆ และมีการปรับปรุงอยู่เสมอย่อมก่อให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญ
			- แนวคิดส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) ได้แก่ 1. ผลิตภัณฑ์ (Product) 2. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) 3. การกำหนดราคา (Price)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจอมเทียน	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและข้อมูลที่น่ามาใช้
2. กระจายพื้นที่การขยายสินค้าให้ทั่วถึงและครอบคลุม โดยนำสินค้าไปวางจำหน่ายในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านค้าในชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน 3. ติดต่อกับผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ - พัฒนาคุณภาพและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ โดย 1. การศึกษาความต้องการของผู้บริโภค 2. เปลี่ยนแปลงวัตถุดิบที่นำมาผลิตสินค้า เช่น ในการทำผ้าจากเดิมใช้ผ้า Cotton หรือผ้าป่านมันดิน เปลี่ยนมาใช้ผ้าไหมซึ่งมีความสวยงาม มีความเป็นไทย มีคุณภาพสูงขึ้น 3. เปลี่ยนแปลงรูปแบบของผลิตภัณฑ์ เช่น ในการทำผ้าจากเดิมผลิตผ้าเช็ดหน้า เสื้อยืด โดยวาดลายทะเล ก็มีการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยทำปลอกหมอน ผ้าคาดผม กระเป๋าต่าง ๆ และเพิ่มลวดลายจากเดิมที่เน้นลายลายทะเลเพียงอย่างเดียว โดยเพิ่มลายดอก ไม้ต้น ไม้ ลำไย เป็นต้น ส่งผลให้สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้อย่างต่อเนื่อง - ประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง โดย 1. เผยแพร่ผลิตภัณฑ์ในสื่อสิ่งพิมพ์ เช่นวารสารของหน่วยงาน 2. เผยแพร่ผลิตภัณฑ์ใน Website ของหน่วยงาน 3. เผยแพร่ผลิตภัณฑ์โดยอาศัยประชาชนในชุมชนช่วยประชาสัมพันธ์ให้ (การพูดปากต่อปาก)	- ร้านค้าและหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน - โทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ต - แบบสอบถามความต้องการ/ ความพึงพอใจของผู้บริโภค	4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) (McCarthy, 1981, pp. 40 - 45)	

สรุปจากตารางที่ 12 พบว่า วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน ในข้อที่ 2 คือ เพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน ให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งในด้านการสร้างงาน สร้างอาชีพ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในชุมชน ใช้วิธีดำเนินการดังนี้ 1) การฝึกงาน ชำนาญ โดยการฝึกฝนหรือปฏิบัติซ้ำ ๆ ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการประกอบอาชีพนั้น ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการประกอบอาชีพนั้นได้เป็นอย่างดี เช่น การพัฒนาอาชีพทำผ้าบาติก ซึ่งมีขั้นตอนในการทำ คือ การวาดลาย การลงเทียน การลงสี การต้ม ชัก จนได้เป็นผ้าบาติกที่สวยงาม ในแต่ละขั้นตอนจะต้องอาศัยประสบการณ์ในการทำ ซึ่งประสบการณ์นี้ก็ได้จากการฝึกฝนการทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง การลองผิดลองถูก จนเกิดเป็นความชำนาญและผู้ที่มีความชำนาญก็จะสามารถสร้าง ลวดลาย รู้เทคนิควิธีการลงเทียนให้มีเส้นคมชัด รู้เทคนิควิธีการลงสี การต้ม และการชัก เพื่อ สร้างสรรค์งานผ้าบาติกที่มีคุณภาพ สามารถนำไปจำหน่ายเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนต่อไป 2) ขยายตลาดให้กว้างขวาง เพิ่มช่องทางการจำหน่าย หรือเพิ่มตลาดให้ มีมากขึ้น โดย 2.1) แลกเปลี่ยนการจำหน่ายสินค้าระหว่างชุมชนนอกจากจะช่วยขยายตลาดให้ กว้างขวางขึ้นแล้วยังช่วยส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายชุมชนให้มีความ เข้มแข็ง ผู้บริโภคมีโอกาส ได้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้น 2.2) กระจายพื้นที่การขายสินค้าให้ ทั่วถึงและครอบคลุม โดยนำสินค้าไปวางจำหน่ายในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านค้าในชุมชน หน่วยงาน ต่าง ๆ ในชุมชน 2.3) ติดต่อค้าขายผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ 3) พัฒนาคุณภาพและสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ใหม่ โดย 3.1) การศึกษาความต้องการของผู้บริโภค 3.2) เปลี่ยนแปลงวัตถุดิบที่นำมาผลิต สินค้า เช่น ในการทำผ้าบาติกจากเดิมใช้ผ้า Cotton หรือผ้าป่านมัดสีเปลี่ยนมาใช้ผ้าไหมซึ่งมี ความสวยงามมีความเป็นไทยมีคุณภาพสูงขึ้น 3.3) เปลี่ยนแปลงรูปแบบของผลิตภัณฑ์ เช่น ในการ ทำผ้าบาติกจากเดิมผลิตผ้าเช็ดหน้า เสื้อยืด โดยวาดลวดลายทะเล ก็มีการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยทำปลอกหมอน, ผ้าคาดผม, กระเป๋าสตางค์ และเพิ่มลวดลายจากเดิมที่เน้นลวดลายทะเล เพียงอย่างเดียวโดยเพิ่มลายดอกไม้ต้นไม้อื่น ๆ ลายการ์ตูน ส่งผลให้สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้ อย่างต่อเนื่อง 4) ประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง โดย 4.1) เผยแพร่ผลผลิตในสื่อสิ่งพิมพ์ เช่นวารสารของ หน่วยงาน 4.2) เผยแพร่ผลผลิตใน Website ของหน่วยงาน 4.3) เผยแพร่ผลผลิตโดยอาศัยประชาชน ในชุมชนช่วยประชาสัมพันธ์ให้ โดยใช้เครื่องมือต่อไปนี้ในการดำเนินการ 1) วัสดุอุปกรณ์ ในการฝึก ทักษะ/ อาชีพ 2) เครือข่ายชุมชน ได้แก่ ประชาชนในชุมชนและประชาชนในเครือข่าย 3) ร้านค้า และหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน 4) โทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ต 5) แบบสอบถามความต้องการ/ ความพึงพอใจของผู้บริโภค 6) ช่องทางการประชาสัมพันธ์ เช่น วารสารของหน่วยงาน, Website ของหน่วยงาน, ประชาชนในชุมชนช่วยประชาสัมพันธ์ (การพูดปากต่อปาก) และใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ดังต่อไปนี้ในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อเปิดประตูสู่การพัฒนาอาชีพใหม่ 1) กฎการ

เรียนรู้ของธอร์นไคค์ ได้แก่ กฎแห่งการฝึกหัด กล่าวคือพฤติกรรมใดที่ได้มีโอกาสกระทำซ้ำ บ่อย ๆ และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ ย่อมก่อให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญ 2) แนวคิดส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) ได้แก่ 2.1) ผลิตภัณฑ์ (Product) 2.2) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) 2.3) การกำหนดราคา (Price) 2.4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ซึ่งวิธีดำเนินการ เครื่องมือ และหลักการแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาใช้แล้วส่งผลให้การเปิดประตูอาชีพใหม่ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนบรรลุวัตถุประสงค์ของศูนย์ฯ ที่กำหนดไว้

สร้างเครือข่ายให้ชุมชน

จากวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนในข้อที่ 3 คือ เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชน โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือ และสื่อต่าง ๆ ระหว่างชุมชนนั้น สามารถสรุปวิธีดำเนินการ เครื่องมือ และหลักการแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้กำหนดกลยุทธ์เพื่อสร้างเครือข่ายให้ชุมชน ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 13 แสดงวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เครื่องมือ และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อการสร้างเครือข่ายให้ชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

วัตถุประสงค์ของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและข้อมูล ที่นำมาใช้
- เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชน โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือ และสื่อต่าง ๆ ระหว่างชุมชน	- สร้างการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน โดยการแลกเปลี่ยนบัตร หรือจดบันทึกข้อความสำคัญเพื่อเตือนความจำ - เพิ่มช่องทางการสื่อสารให้หลากหลายโดยการใช้ E - Mail, สร้าง Facebook, Website, Webboard	- นามบัตรทั้งของตนเองและของผู้อื่น - สมุดโน้ตข้อความสำคัญเตือนความจำ - PDA เก็บข้อมูลโดยไม่ใช้นามบัตร - อุปกรณ์เสริมช่องทางการสื่อสารเชื่อมต่อ เช่น โทรศัพท์, E-mail, Computer	ยุทธวิธีสร้างเครือข่าย (IP 3C) 1. Participation = การมีส่วนร่วม 2. Cooperation = การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ 3. Coordination = การประสานงาน 4. Collaboration = การประสานความร่วมมือ (นิพัทธ์ กานตัมพร, 2553)
	- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ โดยจัดทำวารสาร/ สรุปผลงาน กิจกรรมของหน่วยงาน เพื่อเผยแพร่ ตลอดจนเชิญชวนให้ประชาชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมแสดงความคิดเห็น นำเสนอความรู้ หรือประสบการณ์ เพื่อเผยแพร่ในวารสารของเทศบาล	- วารสาร/ รายงานสรุปของหน่วยงานให้ได้รับ	

ตารางที่ 13 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาคอมเทียน	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและข้อมูล ที่นำมาใช้
- สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือด้วยความสมัครใจ โดยหน่วยงานให้อิสระประชาชนในการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น และให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น เวลาในการเข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรม, งบประมาณ, วัสดุ/ อุปกรณ์ ตามความเหมาะสม - สร้างความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้น โดยจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น จัดการฝึกอบรมอาชีพร่วมกันระหว่างประชาชนหรือระหว่างหน่วยงาน, ทัศนศึกษาดูงานร่วมกันระหว่างประชาชนกับหน่วยงาน หรือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ	- โครงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการฝึกอบรมอาชีพ, โครงการศึกษาดูงาน เป็นต้น - โครงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการฝึกอบรมอาชีพ, โครงการศึกษาดูงาน เป็นต้น		

สรุปจากตารางที่ 13 พบว่าวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน ในข้อที่ 3 คือ เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชน โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือ และสื่อต่าง ๆ ระหว่างชุมชน ใช้วิธีดำเนินการดังนี้ 1) สร้าง การติดต่อสื่อสารระหว่างกัน โดยการแลกเปลี่ยนบัตรระหว่างกัน หรือจดบันทึกข้อความสำคัญเตือน ความจำ 2) เพิ่มช่องทางการสื่อสารให้หลากหลายโดยใช้ E - Mail, สร้าง Facebook, Website, Webboard 3) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ โดยจัดทำวารสาร/ สรุปผลงาน กิจกรรมของหน่วยงานเพื่อเผยแพร่ ตลอดจนเชิญชวนให้ประชาชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมแสดง ความคิดเห็น นำเสนอความรู้ หรือประสบการณ์ เพื่อเผยแพร่ในวารสารของเทศบาล 4) สนับสนุน ให้เกิดความร่วมมือด้วยความสมัครใจ โดยหน่วยงานให้อิสระประชาชนในการเข้าร่วมโครงการ หรือกิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น และให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น เวลาในการเข้าร่วม โครงการ/ กิจกรรม, งบประมาณ, วัสดุ/ อุปกรณ์ ตามความเหมาะสม 5) สานความสัมพันธ์ให้ แน่นแฟ้น โดยจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น จัดการฝึกอบรมอาชีพร่วมกันระหว่างประชาชนหรือ หน่วยงาน, ทัศนศึกษาดูงานร่วมกันระหว่างประชาชนกับหน่วยงาน หรือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือต่อไปนี้ในการดำเนินการ 1) นามบัตรทั้งของตนเองและของผู้อื่น 2) สมุดโน้ต ข้อความสำคัญเตือนความจำ 3) อุปกรณ์เสริมช่องทางการสื่อสารเชื่อมต่อ เช่น โทรศัพท์, E - Mail, Computer, PDA เก็บข้อมูลโดยไม่ใช้นามบัตร 4) วารสาร/ รายงานสรุปของหน่วยงาน 5) โครงการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการฝึกอบรมอาชีพ, โครงการศึกษาดูงาน และใช้แนวคิดยุทธวิธีสร้าง เครือข่าย (1P 3C) ได้แก่ 1) Participation การมีส่วนร่วม 2) Cooperation การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ 3) Coordination การประสานงานให้ราบรื่น 4) Collaboration การประสานความร่วมมือ ร่วมใจ เป็นแนวคิดในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อการสร้างเครือข่ายให้ชุมชน ซึ่งวิธีดำเนินการ เครื่องมือ และหลักการ แนวคิดทฤษฎี ดังกล่าวข้างต้นเมื่อนำมาใช้แล้วส่งผลให้การสร้างเครือข่าย ให้ชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนบรรลุวัตถุประสงค์ของศูนย์ที่กำหนดไว้

คู่มือปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ให้บริการความรู้

มาตรการสู่การปฏิบัติ

1. สร้างโอกาส (Opportunity) และความเท่าเทียมกัน (Equity) ของประชาชนในชุมชน โดยทุกคนที่มีความสนใจจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรม/ โครงการ ในศูนย์ฯ เช่น ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล ใช้วิธีการดังนี้

1.1 การทำประชาคม

1.2 การประชุม

1.3 การสนทนาแบบไม่เป็นทางการ

เพื่อให้ทราบถึงความต้องการและเตรียมความพร้อมให้ประชาชนในการร่วมกิจกรรม/ โครงการที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนจัดขึ้น

2. จัดความรู้ที่ต้องสนองต่อความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ โดยใช้วิธีการสอบถามความต้องการจากประชาชนถึงสิ่งที่ประชาชนต้องการเรียนรู้

3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ โดยใช้วิธีการ ดังนี้

3.1 การสนทนาแบบไม่เป็นทางการ โดยอาศัยประชาชนหรือบุคคลในชุมชนผู้ซึ่งมีความรู้ ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ มาร่วมพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.2 การทำกิจกรรมร่วมกัน

เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสแสดงความสามารถ ความรู้และประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่ ตลอดจนได้รับความรู้และประสบการณ์จากบุคคลอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับศักยภาพและวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล

ตารางที่ 14 แสดงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของกลยุทธ์ให้บริการความรู้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ของกลยุทธ์ สิ้นสุด 10 ปี	เป้าหมายปี (พ.ศ.)									
		2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562
1. จำนวนครั้งของ การทำประชาคม	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
2. จำนวนครั้งของ การประชุม	12	6	6	12	12	12	12	12	12	12	12
3. จำนวนครั้งของ การสนทนาแบบไม่เป็น ทางการ	48	12	12	24	24	24	36	36	36	48	48
4. จำนวนครั้งของการทำ กิจกรรมร่วมกัน	48	12	12	24	24	24	36	36	36	48	48

กลยุทธ์ที่ 2 เปิดประตูสู่อาชีพใหม่

มาตรการสู่การปฏิบัติ

1. ฝึกจนชำนาญ โดยใช้วิธีการ ดังนี้

1.1 การฝึกฝนหรือปฏิบัติซ้ำ ๆ ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการประกอบอาชีพนั้น ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการประกอบอาชีพนั้นได้เป็นอย่างดี เช่นการพัฒนาอาชีพทำผ้าบาติก ซึ่งมีขั้นตอนในการทำ คือ การวาดลาย การลงเทียน การลงสี การด้อม ชัก จนได้เป็นผ้าบาติกที่สวยงาม ในแต่ละขั้นตอนจะต้องอาศัยประสบการณ์ในการทำ ซึ่งประสบการณ์นี้ก็ได้จากการฝึกฝนการทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง การลองผิดลองถูก จนเกิดเป็นความชำนาญและผู้ที่มีความชำนาญก็จะสามารถสร้างลวดลาย รู้เทคนิควิธีการลงเทียนให้มีเส้นคมชัด รู้เทคนิควิธีการลงสี การด้อม และการชัก เพื่อสร้างสรรค์งานผ้าบาติกที่มีคุณภาพ สามารถนำไปจำหน่ายเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนต่อไป

2. ขยายตลาดให้กว้างขวาง เพิ่มช่องทางการจำหน่าย หรือเพิ่มตลาดให้มากขึ้น โดยใช้วิธีการ ดังนี้

2.1 แลกเปลี่ยนการจำหน่ายสินค้าระหว่างชุมชน นอกจากจะช่วยขยายตลาดให้กว้างขวางขึ้นแล้วยังช่วยส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ผู้บริโภคมีโอกาสได้ใช้ผลผลิตที่หลากหลายและตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้น

2.2 กระจ่ายพื้นที่การขายสินค้าให้ทั่วถึงและครอบคลุม โดยนำสินค้าไปวางจำหน่ายในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านค้าในชุมชน, หน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน

2.3 ติดต่อค้าขายผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ต

3. พัฒนาคุณภาพ โดยใช้วิธีการ ดังนี้

3.1 การศึกษาความต้องการของผู้บริโภค โดยใช้แบบสอบถามความต้องการ/ความพึงพอใจของผู้บริโภค

3.2 เปลี่ยนแปลงวัตถุดิบที่นำมาผลิตสินค้า เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค เช่น ในการทำผ้าบาติกจากเดิมใช้ผ้า Cotton หรือผ้าป่านมัดสีเปลี่ยนมาใช้ผ้าไหมซึ่งมีความสวยงาม มีความเป็นไทย มีคุณภาพสูงขึ้น

4. และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่

4.1 การศึกษาความต้องการของผู้บริโภค โดยใช้แบบสอบถามความต้องการ/ความพึงพอใจของผู้บริโภค

4.2 เปลี่ยนแปลงรูปแบบของผลิตภัณฑ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค เช่น ในการทำผ้าบาติกจากเดิมผลิตผ้าเช็ดหน้า เสื้อยืด โดยวาดลวดลายทะเล ก็มีการสร้างสรรค์

ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยทำปลอกหมอน ผ้าคาดผม กระเป๋าสตางค์ และเพิ่มลวดลายจากเดิมที่เน้นลวดลายทะเลเพียงอย่างเดียวโดยเพิ่มลายดอกไม้ต้นไม้ ลายการ์ตูน ส่งผลให้สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้อย่างต่อเนื่อง

5. ประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการ ดังนี้

5.1 เผยแพร่ผลผลิตในสื่อสิ่งพิมพ์ เช่นวารสารของหน่วยงาน

5.2 เผยแพร่ผลผลิตใน Website ของหน่วยงาน

5.3 เผยแพร่ผลผลิตโดยอาศัยประชาชนในชุมชนช่วยประชาสัมพันธ์ให้ (การพูดปากต่อปาก)

ตารางที่ 15 แสดงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของกลยุทธ์เปิดประตูอาชีพใหม่

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ของกลยุทธ์ สิ้นสุด 10 ปี	เป้าหมายปี (พ.ศ.)									
		2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562
1. จำนวนครั้งของ การฝึกฝน/ ฝึกปฏิบัติ	48	12	12	24	24	24	36	36	36	48	48
2. จำนวนตลาด/ ช่องทาง การจำหน่ายผลิตภัณฑ์	20	15	15	16	16	17	17	18	18	19	20
3. ร้อยละของความพึง พอใจของผู้บริโภคต่อ คุณภาพของผลิตภัณฑ์	85	70	70	75	75	80	80	85	85	85	85
4. จำนวนของการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ใหม่	15	3	5	6	7	8	9	10	11	13	15
5. ร้อยละของ การประชาสัมพันธ์ผลผลิต โดยวิธีการต่าง ๆ	85	55	60	65	65	70	70	75	75	80	85

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายให้ชุมชน

มาตรการสู่การปฏิบัติ

1. สร้างการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน โดยใช้วิธีการ ดังนี้

1.1 การแลกเปลี่ยนบัตร

1.2 การจดบันทึกข้อความสำคัญเพื่อเตือนความจำ

2. เพิ่มช่องทางการสื่อสารให้หลากหลายโดยใช้วิธีการดังนี้

2.1 การใช้ E-Mail ในการสื่อสาร

2.2 การสร้าง Facebook, Website, Webboard ในการสื่อสาร

3. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ โดยใช้วิธีการ ดังนี้

การจัดทำวารสาร/ สรุปผลงาน กิจกรรมของหน่วยงานเพื่อเผยแพร่ ตลอดจนเชิญชวนให้ประชาชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมแสดงความคิดเห็น นำเสนอความรู้ หรือประสบการณ์ เพื่อเผยแพร่ในวารสารของเทศบาล

4. สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือด้วยความสมัครใจ โดยใช้วิธีการ ดังนี้

4.1 ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น เวลาในการเข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรม, งบประมาณ, วัสดุ/ อุปกรณ์ ตามความเหมาะสม

4.2 ให้อิสระในการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น

5. สร้างความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้น โดยใช้วิธีการ ดังนี้

การจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น จัดการฝึกอบรมอาชีพร่วมกันระหว่างประชาชนและระหว่างหน่วยงาน, จัดทัศนศึกษาดูงานร่วมกัน ระหว่างประชาชนกับหน่วยงาน หรือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

ตารางที่ 16 แสดงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของกลยุทธ์สร้างเครือข่ายให้ชุมชน

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ของกลยุทธ์ สิ้นสุด 10 ปี	เป้าหมายปี (พ.ศ.)									
		2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562
1. ร้อยละของการติดต่อสื่อสาร/ จัดบันทึกข้อความระหว่าง หน่วยงานเครือข่าย	95	75	80	80	85	85	85	90	90	95	95
2. ร้อยละของการสื่อสารผ่าน ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ	85	65	65	70	70	70	75	75	80	85	85
3. ร้อยละของการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ในวารสาร ต่าง ๆ	80	60	60	70	70	70	75	75	75	80	80

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ของกลยุทธ์ สิ้นสุด 10 ปี	เป้าหมายปี (พ.ศ.)									
		2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562
4. จำนวนครั้งของการให้การ สนับสนุนกิจกรรม/ โครงการที่ หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น	15	6	6	7	7	8	9	10	11	13	15
5. จำนวนครั้งของการเข้าร่วม กิจกรรม/ โครงการ ที่หน่วยงาน ต่าง ๆ จัดขึ้น	15	6	6	7	7	8	9	10	11	13	15

7. บทบาทและหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาคอมเทียน

1. เป็นศูนย์กลางในการให้บริการความรู้ การจัดการเรียนรู้ ถ่ายทอดแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ วิทยาการ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของ
ประชาชน โดยจัดกิจกรรม/ โครงการ ที่สนองความต้องการของประชาชนในชุมชน ได้แก่
การฝึกอบรมทำผ้าบาติก ฝึกอบรมการนวดแผนไทย ฝึกอบรมการทำขนม และฝึกอบรมการทำ
ดอกไม้จันทน์ เป็นต้น

2. เป็นแหล่งพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และเผยแพร่ผลงานกลุ่มอาชีพและ
กิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชน

3. เป็นแหล่งที่สนับสนุนการสร้างเครือข่ายชุมชน ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร
ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือ และสื่อต่าง ๆ ระหว่างชุมชน

8. กลุ่มเป้าหมายที่จะมาใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาคอมเทียน

1. เด็ก และ เยาวชน เด็ก หมายถึงผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี และเยาวชน หมายถึง ผู้ที่มีอายุ
ระหว่าง 14 - 18 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาคอมเทียน หรือผู้ที่มีโอกาสเดินทางเข้ามา
ในเขตเทศบาลตำบลนาคอมเทียนและพื้นที่ติดต่อ

2. ประชาชนในท้องถิ่น (Local People) หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล
ตำบลนาคอมเทียน และพื้นที่ติดต่อ

3. บุคคลที่มีความต้องการพิเศษ (Special Need) หมายถึง บุคคลที่มีความพิการ ได้แก่
มีความบกพร่องทางการได้ยิน, บกพร่องทางสติปัญญา, บกพร่องทางการมองเห็น และบกพร่องทาง
ร่างกายและสุขภาพ ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาคอมเทียน หรือผู้ที่มีโอกาสเดินทางเข้ามา

ในเขตเทศบาลตำบลนาจอมเทียนและพื้นที่ติดต่อก (พื้นที่ติดต่อก ได้แก่ อบต.นาจอมเทียน ทต. ห้วยใหญ่ ทต.บางเสร่ และเมืองพัทยา)

9. การประกันคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

ในการกำหนดการประกันคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน นั้นผู้วิจัยได้นำมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต มาปรับให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน เพื่อนำมาใช้ใน การประกันคุณภาพการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน รายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแผนพัฒนา

คุณภาพการศึกษา

- ตัวบ่งชี้ 1.1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ การดำเนินงาน สอดคล้องกัน
- ตัวบ่งชี้ 1.2 แผนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและแผนปฏิบัติการประจำปี ครอบคลุมทุกพันธกิจ
- ตัวบ่งชี้ 1.3 การกำกับ ติดตามการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและนำผลไปใช้ ในการพัฒนา

มาตรฐานที่ 2 การพัฒนากิจกรรม/ โครงการ เพื่อการพัฒนาอาชีพทักษะชีวิตและพัฒนา

สังคมและชุมชน

- ตัวบ่งชี้ 2.1 การพัฒนากิจกรรม/ โครงการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของท้องถิ่น
- ตัวบ่งชี้ 2.2 วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้มีความสอดคล้องกับกิจกรรม/ โครงการที่จัดทำขึ้น
- ตัวบ่งชี้ 2.3 ครูและบุคลากรมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้
- ตัวบ่งชี้ 2.4 ครูและผู้สอนมีคุณลักษณะที่เหมาะสม
- ตัวบ่งชี้ 2.5 คุณภาพของผู้เรียน/ ผู้รับบริการ

มาตรฐานที่ 3 การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

- ตัวบ่งชี้ 3.1 คุณภาพของการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

มาตรฐานที่ 4 การบริหารจัดการ

- ตัวบ่งชี้ 4.1 คุณภาพของการพัฒนาบุคลากร
- ตัวบ่งชี้ 4.2 การจัดระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้ 4.3 ผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารองค์กร

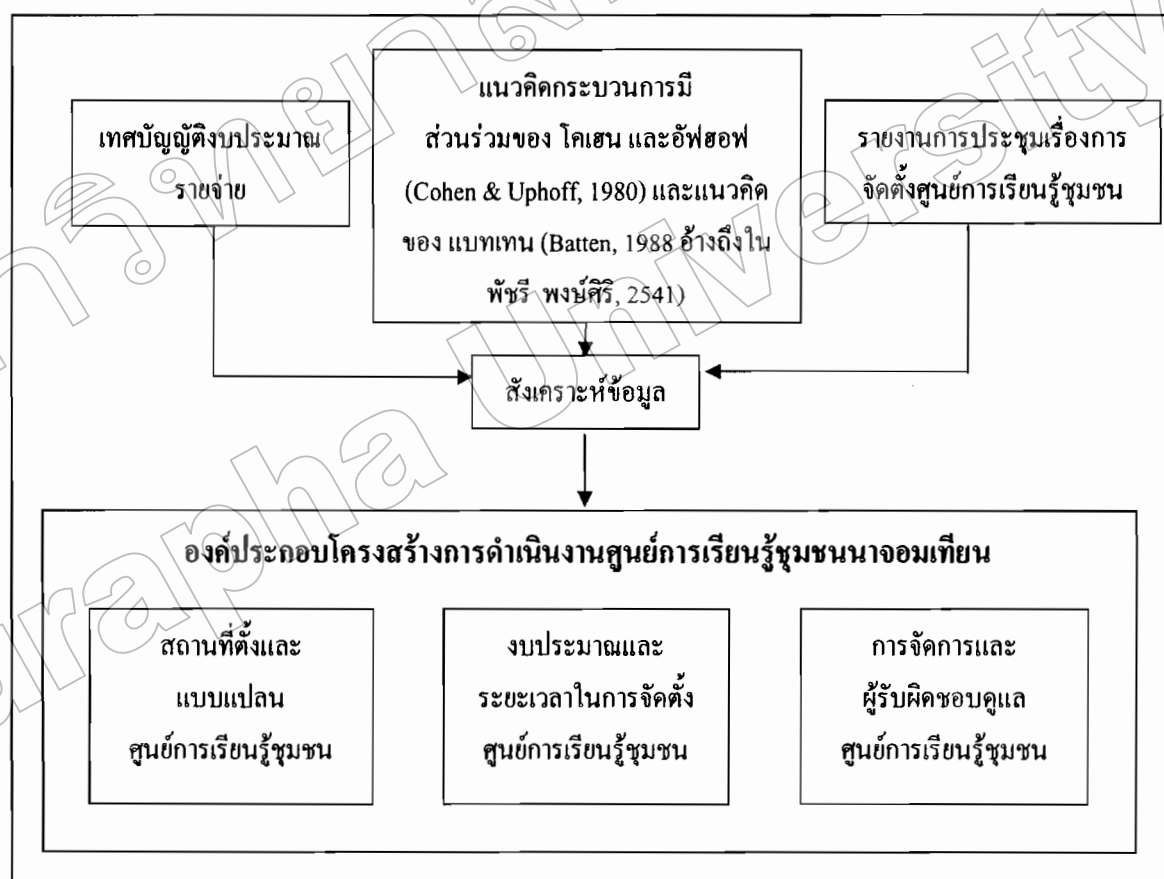
ตัวบ่งชี้ 4.4 คุณภาพของการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 5 การทำงานร่วมกับเครือข่าย

ตัวบ่งชี้ 5.1 การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดกิจกรรม/ โครงการ

ตัวบ่งชี้ 5.2 การสนับสนุนให้เครือข่ายจัดกิจกรรม/ โครงการ

10. โครงสร้างการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน ได้แก่ สถานที่ตั้งและแบบแปลนศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ระยะเวลาและงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์ฯ การจัดการและผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

ภาพที่ 17 แสดงองค์ประกอบโครงสร้างการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

1. สถานที่ตั้งและแบบแปลนศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน กำหนดให้ใช้พื้นที่ชั้น 4 ของอาคารศูนย์ดำรงธรรม เทศบาลตำบลนาจอมเทียน โดยกันเป็นห้องขนาด 10 x14 ตารางเมตร พร้อมเครื่องปรับอากาศ และวัสดุอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่อการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

อันได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เอกสาร และวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่จะดำเนินการในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งผู้ร่วมอภิปรายมีความเห็นว่าเหมาะสมที่สุด เนื่องจากสถานที่อยู่ติดถนนสุขุมวิท การเดินทางไปมาสะดวก (แบบแปลนศูนย์ฯ รายละเอียดปรากฏใน ภาคผนวก ง)

2. ระยะเวลา และงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน การพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน ใช้งบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จำนวน 173,490 บาท และใช้ระยะเวลาในการจัดตั้ง ภายในเดือน ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2552 (เทศบาลตำบลนาจอมเทียน, 2553 ก, หน้า 113)

3. การจัดการและผู้รับผิดชอบดูแลศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน กำหนดให้อยู่ในความรับผิดชอบของกองการศึกษาและชุมชนทุกชุมชน ซึ่งประกอบด้วย คณะทำงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และวิทยากร, ครูผู้สอน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

3.1 คณะทำงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน ประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

3.1.1 เทศบาลตำบลนาจอมเทียน ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา และ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ได้แก่ นักวิชาการศึกษา หรือ บุคคลอื่นผู้ได้รับมอบหมาย ทำหน้าที่ช่วยเหลือด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จัดทำโครงการและกำหนดแผนการดำเนินงานตามโครงการ จัดทำแผนงบประมาณ การประสานงาน การให้ความปรึกษาแนะนำในด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน ประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ และให้การสนับสนุนทุกด้านที่มีการร้องขอ

3.1.2 ชุมชนนาจอมเทียน ประกอบด้วยประธานกลุ่ม, รองประธาน, ที่ปรึกษากลุ่ม, ฝ่ายการเงิน, ฝ่ายผลิต, ฝ่ายการตลาด, ฝ่ายประชาสัมพันธ์, ผู้ปฏิบัติงานกลุ่ม

3.1.2.1 ประธานกลุ่ม ได้แก่ ประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน ที่ได้รับคัดเลือกให้ทำหน้าที่ประธานกลุ่ม โดยมีหน้าที่จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ฯ เสนอโครงการตามความต้องการของชุมชน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เทศบาล วิทยากร/ ครูผู้สอน คัดเลือกผู้ช่วยวิทยากร/ ครูผู้สอน โดยคัดเลือกจากผู้ปฏิบัติงานกลุ่ม/ ประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน ดูผลงานทั่วไป จัดทำระเบียบข้อบังคับของศูนย์ฯ และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3.1.2.2 รองประธานกลุ่ม ได้แก่ ประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน ที่ได้รับคัดเลือกให้ทำหน้าที่รองประธานกลุ่ม โดยมีหน้าที่ให้ความร่วมมือ แบ่งเบาภาระงาน และช่วยเหลือการทำงานของประธานกลุ่ม

3.1.2.3 ที่ปรึกษากลุ่ม ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับความเชื่อถือจากชุมชน มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยมีหน้าที่ให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่ศูนย์ฯ ดำเนินการ

3.1.2.4 ฝ่ายการเงิน ได้แก่ ประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน ที่ได้รับคัดเลือกให้ทำหน้าที่ฝ่ายการเงิน โดยมีหน้าที่รับผิดชอบการเงินทั้งหมดของกลุ่ม จัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายของกลุ่ม และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3.1.2.5 ฝ่ายผลิต ได้แก่ ประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน ที่ได้รับคัดเลือกให้ทำหน้าที่ฝ่ายผลิต โดยมีหน้าที่จัดหาแหล่งวัตถุดิบ ควบคุมการผลิต โดยต้องปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายการตลาดและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ดูแล บำรุงรักษาและควบคุมการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในศูนย์ฯ และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3.1.2.6 ฝ่ายการตลาด ได้แก่ ประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน ที่ได้รับคัดเลือกให้ทำหน้าที่ฝ่ายการตลาด โดยมีหน้าที่ศึกษารูปแบบและประเภทผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานะความต้องการของตลาดและวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ การจัดทำตัวอย่างผลิตภัณฑ์ และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3.1.2.7 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน ที่ได้รับคัดเลือกให้ทำหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ โดยมีหน้าที่แจ้งข่าวสารเกี่ยวกับโครงการที่ศูนย์ฯ จะดำเนินการ จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์โครงการของศูนย์ฯ ประสานงานกับเทศบาล ในการประชาสัมพันธ์และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3.1.2.8 ผู้ปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ ประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน ที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีหน้าที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามโครงการ และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3.2 วิทยากร ครูผู้สอน และผู้ช่วยวิทยากร ครูผู้สอน

3.2.1 วิทยากร ครูผู้สอน เป็นบุคคลสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการใช้ภูมิปัญญาในด้านที่ตนได้ศึกษาค้นคว้า ค้นพบ ทดลอง จนประสบความสำเร็จแล้วนำไปเผยแพร่จนเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม กระบวนการถ่ายทอดจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้จากชีวิตจริง จากการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการซึมซับสามารถนำวิชาความรู้ที่ได้รับไปแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง การเรียนรู้เช่นนี้ มิได้เป็นการเรียนรู้เฉพาะเนื้อหาเท่านั้น หากแต่ได้เรียนรู้จิตวิญญาณของครู และพร้อมที่จะเป็นผู้รับการถ่ายทอด นำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์แก่คนในชุมชนต่อไป

3.2.2 ผู้ช่วยวิทยากร ครูผู้สอน การทำงานของวิทยากร หรือครูผู้สอนจะขยายผล

กว้างขวางเมื่อได้ผู้ช่วยที่ไว้ใจทำหน้าที่ช่วยเหลือทั้งเรื่องการประสาน บริหารจัดการให้การดำเนินงานของศูนย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น คุณสมบัติ บทบาท และภารกิจของผู้ช่วยควรประกอบด้วย

- อ่านและเขียนภาษาไทยได้อย่างดี
- เป็นผู้ช่วยวิทยากร ครูผู้สอนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
- สามารถประสานความร่วมมือภายในกลุ่มเรียนรู้ได้
- เป็นผู้ที่มิมีบทบาทหรือปฏิบัติการอยู่แล้วในชุมชน
- เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ ได้รับการยอมรับจากวิทยากร ครูผู้สอน และชุมชน

สามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี

- สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง
- สามารถจัดเก็บและบันทึกข้อมูลได้

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานภายในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

การดำเนินงานภายในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนจำเป็นต้องมี

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้

- แผนงาน/ โครงการ
- บทบาทของผู้รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน
- รูปแบบกิจกรรม
- การเชื่อมโยงกับองค์กรต่าง ๆ/ การสร้างเครือข่าย

1. แผนงาน/ โครงการ

ในการดำเนินงานให้ประสบผลเป็นที่น่าพอใจควรมีแผนงาน/ โครงการที่กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กิจกรรมการดำเนินงาน ระยะเวลาที่จะดำเนินงานอย่างชัดเจน

2. บทบาทของผู้รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน อันได้แก่ คณะทำงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และวิทยากร, ครูผู้สอน (รายละเอียดปรากฏใน ข้อ 3 การจัดการและ ผู้รับผิดชอบดูแลศูนย์ฯ หน้า 144)

3. รูปแบบการจัดกิจกรรม

รูปแบบการจัดกิจกรรมควรประกอบด้วย

- การประสานงานให้สมาชิกนำไปปฏิบัติจริง โดยกระตุ้นให้สมาชิกได้เรียนรู้ฝึกปฏิบัติสามารถนำไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต

- การมีส่วนร่วม โดยสนับสนุนให้สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนกระตุ้นให้องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป

อย่างต่อเนื่อง ประสพผลสำเร็จด้วยดี

- การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดให้มีเวทีและการศึกษาดูงาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถนำไปใช้พัฒนางานได้

- การสร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน โดยการขยายผลการเรียนรู้ไปยังกลุ่มชุมชนอื่น ๆ มากขึ้น เพื่อพัฒนาให้คนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก และเห็นความสำคัญของกิจกรรมนั้น ๆ มากขึ้น

- การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ต้องมีการติดตามและประเมินผลการทำงานของศูนย์เพื่อให้ทราบถึงผลการเรียน และผลการสอนสามารถนำผลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนางานต่อไป ซึ่งการประเมินนี้ควรที่จะประเมินจากสภาพจริง โดยวิธีการประเมินผลที่สำคัญได้แก่ การสังเกต การบันทึกเหตุการณ์ในการถ่ายทอดหรือการเรียนการสอน การสอบถาม การสัมภาษณ์ การให้ทดลองปฏิบัติ รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลจากผลงานของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดอีกด้วย

4. การเชื่อมโยงกับองค์กรต่าง ๆ

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนั้นจะเป็นผลสำเร็จหากได้ร่วมมือและประสานเชื่อมโยงกับองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนที่จะมาช่วยแปรเปลี่ยนพลังที่มีอยู่ให้เป็นพลังเพื่อการพัฒนาชุมชนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน กลุ่มองค์กรเหล่านี้ ได้แก่

- บ้าน วัด องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน ที่มีความเอื้ออาทร ผูกพัน ร่วมคิดร่วมทำร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์จากกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิต

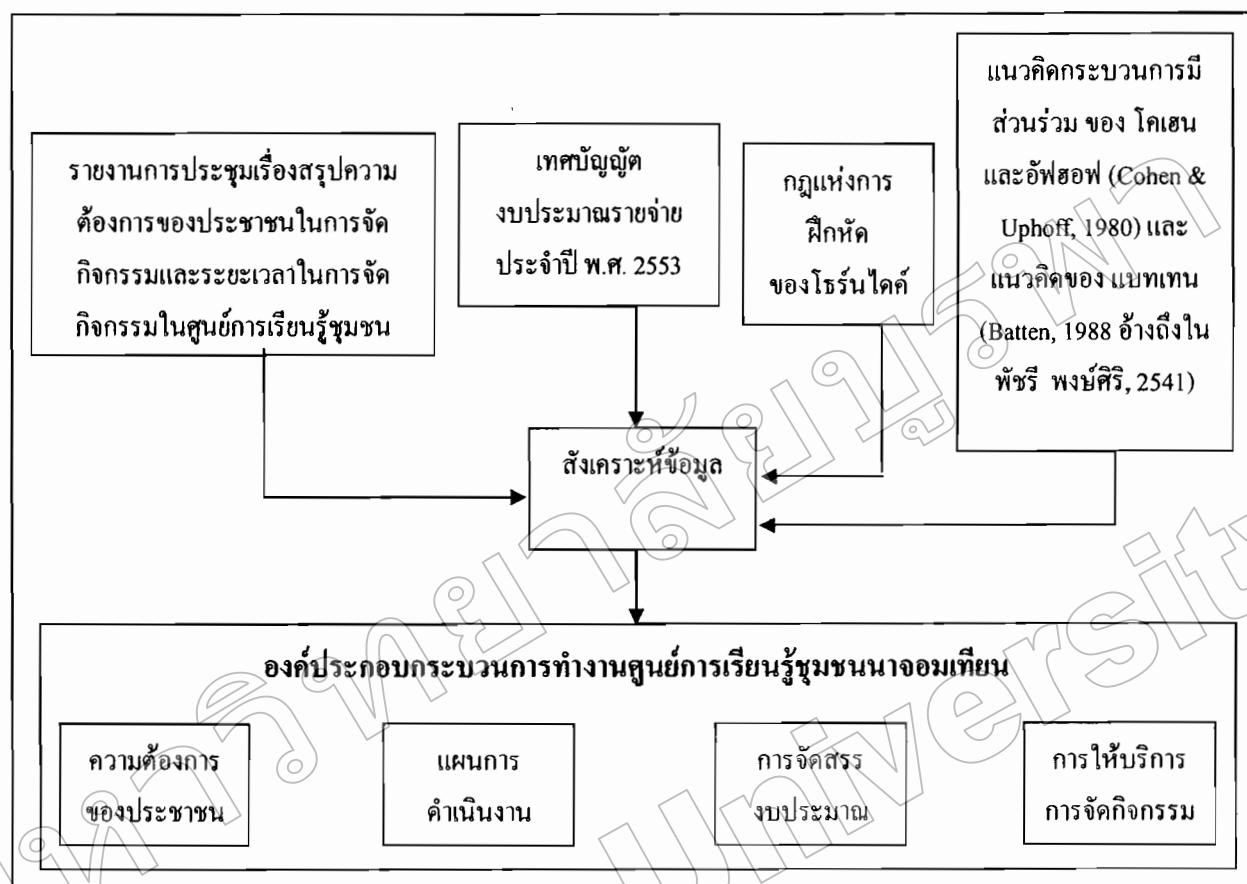
- สถานเทศบาลตำบล ซึ่งเป็นกลุ่มผู้นำชุมชนที่เป็นต้นแบบในการพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจตามกฎหมายและมีงบประมาณในการให้การสนับสนุน

- หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ซึ่งจะเป็แกนนำสำคัญที่มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ เทคนิค วิชาการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุอุปกรณ์แก่ชุมชน กระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

กล่าวโดยสรุปว่า การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนั้น รัฐบาลจะมีบทบาทเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ส่วนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจะดำเนินงานโดยชุมชน เพื่อสนองความต้องการของประชาชนทุกระดับในชุมชนอย่างแท้จริง

11. กระบวนการทำงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนอจอมเทียน ได้แก่ ขั้นตอน

การทำงานของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การศึกษาความต้องการของประชาชนในชุมชน 2) กำหนดแผนการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 3) การจัดสรรงบประมาณในการดูแลศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 4) การให้บริการและจัดกิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ

ภาพที่ 18 แสดงองค์ประกอบกระบวนการทำงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

11.1 การศึกษาความต้องการของประชาชนในชุมชนนาจอมเทียน

เป็นการศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประเภทต่าง ๆ จากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาจอมเทียนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจำนวน 367 คน (Krejcie & Morgan, 1970) โดยใช้แบบสอบถาม ผลปรากฏว่าประชาชนในชุมชนมีความต้องการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประเภทห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพชุมชนในระดับมากที่สุด มีความต้องการศูนย์การเรียนรู้ประเภทร้านค้าชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีข้อเสนอแนะว่าการให้ความรู้กลุ่มอาชีพนั้นควรเป็นความรู้ที่คนทุกเพศ ทุกวัย สามารถเรียนรู้และสามารถนำไปพัฒนาเป็นอาชีพได้จริง ๆ และมีการส่งเสริมอาชีพอย่างต่อเนื่อง

11.2 กำหนดแผนการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

เป็นการศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรม/ โครงการ และระยะเวลาในการจัดกิจกรรม/ โครงการที่จะดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้วยวิธีการประชุมตัวแทนชุมชนเพื่อสรุปความต้องการในการจัดกิจกรรม/ โครงการและระยะเวลาในการจัดกิจกรรม/ โครงการ

ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จากนั้นนำผลที่ได้จากการประชุมมากำหนดแผนการดำเนินงานของศูนย์ รายละเอียดดังนี้

11.2.1 กิจกรรมที่เสนอให้จัดในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนในแต่ละปีงบประมาณ

11.2.2 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม โดยกำหนดให้จัดกิจกรรมเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนภายในปีงบประมาณนั้น โดยเลือกระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมแต่ละประเภท

11.3 การจัดสรรงบประมาณในการดูแลศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

โดยประสานงานกับกองการศึกษาผู้รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ที่มีอยู่ เพื่อจัดสรรงบประมาณในการดูแลศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และเพื่อจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงาน

11.4 การให้บริการและการจัดกิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนมีการให้บริการแหล่งความรู้ ได้แก่ ห้องสมุด, ให้บริการ Internet นอกจากนี้ยังจัดโครงการ/ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นความต้องการของประชาชนในชุมชนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

11.4.1 โครงการด้านเกษตรกรรม เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตร ด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต และการรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

11.4.2 โครงการด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

11.4.3 โครงการด้านการแพทย์แผนไทย เช่น การนวดแผนโบราณ การดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เป็นต้น

11.4.4 โครงการด้านโภชนาการ เช่น การแปรรูปอาหาร การถนอมอาหาร เป็นต้น

11.4.5 โครงการอื่น ๆ ที่มีความต้องการของชุมชน

12. การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนมีขั้นตอนดังนี้

1. ดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตามแผนการดำเนินงาน โดยแผนการดำเนินงานนี้จะเป็นการกำหนดกิจกรรม/ โครงการ และระยะเวลาที่จะจัดกิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามความต้องการของประชาชนชุมชนนาจอมเทียน

2. ประสานงานกับกองการศึกษาผู้รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ที่มีอยู่ เพื่อจัดสรรงบประมาณในการดูแลศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและเพื่อจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามที่

กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงาน

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ได้แก่ การให้บริการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงาน

13. การติดตามและประเมินผล

13.1 ประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

13.1.1 ติดตามและประเมินผลจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (ภาคผนวก ก) สอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 367 คน (Krejcie & Morgan, 1970) ซึ่งเป็นผู้รับบริการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 352 คน และคณะทำงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 15 คน

13.1.2 ติดตามและประเมินผลจากการสัมภาษณ์ผู้รับบริการโดยใช้วิธีการกลุ่มสัมภาษณ์

13.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล

13.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้ค่าคะแนนเป็น	5	คะแนน
มาก	ให้ค่าคะแนนเป็น	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเป็น	3	คะแนน
น้อย	ให้ค่าคะแนนเป็น	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนนเป็น	1	คะแนน

จากนั้นหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยการแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 เห็นด้วยระดับมากที่สุดกับสิ่งที่กล่าวถึงนั้น

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 เห็นด้วยระดับมากกับสิ่งที่กล่าวถึงนั้น

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 เห็นด้วยระดับปานกลางกับสิ่งที่กล่าวถึงนั้น

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 เห็นด้วยระดับน้อยกับสิ่งที่กล่าวถึงนั้น

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุดกับสิ่งที่กล่าวถึงนั้น

13.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์

โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์จากผู้รับบริการที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็น ความต้องการและความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำผลการถอดเทป มาสังเคราะห์และสรุปผลต่อไป

13.3 การประเมินรับรองรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน

ในขั้นตอนนี้เป็นการนำรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณวุฒิไม่น้อยกว่าระดับปริญญาเอกด้านเทคโนโลยีการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ข) ได้พิจารณาและประเมินรับรองรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เพื่อเป็นการรับรองรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียนในขั้นตอนสุดท้าย

ลักษณะของแบบประเมินรับรองรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาจอมเทียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้ค่าคะแนนเป็น	5	คะแนน
มาก	ให้ค่าคะแนนเป็น	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเป็น	3	คะแนน
น้อย	ให้ค่าคะแนนเป็น	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนนเป็น	1	คะแนน

จากนั้นหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 มีความเหมาะสมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 มีความเหมาะสมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด